

ENERGIAHATÉKONYSÁG

Az energiafogyasztás és -pazarlás csökkentése egyre fontosabb az Európai Unió számára. Az EU vezetői 2007-ben azt a célt tűzték ki, hogy 2020-ig 20%-kal csökkentik az EU éves energiafogyasztását. Az energiahatékonysági intézkedések kapcsán egyre szélesebb körben elismerik, hogy ezek nem csupán a fenntartható energiaellátás megvalósításának, az üvegházhatást okozó gáz kibocsátások csökkentésének, az ellátásbiztonság garantálásának és az importkiadások csökkentésének eszközei, hanem egyben fokozzák az EU versenyképességét is. Az energiahatékonyság ezért stratégiai prioritás az Európai Unió számára, és az EU előmozdítja az energiahatékonyság elsődlegességének elvét. A 2030 utáni időszakra vonatkozó szakpolitikai keretről jelenleg folynak tárgyalások.

JOGALAP

Az Európai Unióról működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 194. cikke.

EREDMÉNYEK

A. Általános keret

A Bizottság 2006-ban elindította első, „Energiahatékonysági cselekvési terv: a lehetőségek kihasználása” ([COM\(2006\) 0545](#)) elnevezésű cselekvési tervét. A cselekvési terv célja az volt, hogy mozgósítsa a közvéleményt, a döntéshozókat és a piaci szereplőket, valamint átalakítsa a belső energiapiacot oly módon, hogy világviszonylatban is a leginkább energiahatékony infrastruktúra (köztük épületek), termékek (köztük berendezések és autók) és energiarendszerek álljanak az uniós polgárok rendelkezésére. A cselekvési terv célkitűzése az energiaigény ellenőrzése és csökkentése volt, továbbá célzott fellépés a fogyasztással és az ellátással kapcsolatban az éves primerenergia-fogyasztás 2020-ig (a 2020-ra vonatkozó energiafogyasztási előrejelzésekhez képest) 20%-kal történő csökkentése érdekében. Amikor azonban becslések arra utaltak, hogy az EU a 20%-os célkitűzés csupán felét lesz képes elérni, a Bizottság erre reagálva az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre irányuló Európa 2020 stratégia kiemelt célkitűzései között energiahatékonysági célkitűzéseket határozott meg, és 2011-ben új, átfogó energiahatékonysági tervet dolgozott ki ([COM\(2011\) 0109](#)).

A jelenlegi energiahatékonysági keret több irányelvből áll, amelyek felülvizsgálata már folyamatban van vagy tervezés alatt áll. A 2012 decemberében hatályba lépett energiahatékonysági irányelv ([2012/27/EU](#)) a tagállamok számára előírja olyan

indikatív nemzeti energiahatékonysági célkitűzések bevezetését annak biztosítása érdekében, hogy az EU megvalósítsa az energiafogyasztás 2020-ig 20%-kal történő csökkentésére vonatkozó kiemelt célkitűzését. A tagállamok jogosultak e minimális előírásoknál szigorúbb szabályokat hozni az energiamegtakarítás érdekében. Az irányelv ezenkívül kötelező intézkedéscsomagot is bevezet azzal a szándékkal, hogy segítséget nyújtson a tagállamoknak e cél eléréséhez, és jogilag kötelező szabályokat határoz meg a végfelhasználók és az energiatermelők számára. További energiahatékonysági szabályokat írt elő termékek és épületek tekintetében a környezetbarát tervezésről szóló irányelv ([2009/125/EK](#)), az energiahatékonysági címkézéssel szembeni irányelv ([2010/30/EK](#)) és az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv ([2010/31/EK](#)).

A Bizottság 2014-ben az energiahatékonyságról közleményt tett közzé ([COM\(2014\) 0520](#)), amelyben arra a következtetésre jutott, hogy a tagállamok részéről további erőfeszítésekre lenne szükség, a bizottsági elemzés ugyanis kimutatta, hogy e nélkül az EU 2020-ig csupán 18-19%-os energiamegtakarításra volna képes. A 2015. november 18-án közzétett, az energiahatékonysági irányelv végrehajtása terén elért eredményekről szóló jelentés ([COM\(2015\) 0574](#)) szerint az aktuális trendek alapján a tagállamok 2020-ig mindössze 17,6% primerenergia-megtakarítást lennének képesek elérni. Ezért 2015-ben az energiaunió létrehozására vonatkozó ütemterv ([COM\(2015\) 0572](#)) bejelentette az energiahatékonysági irányelvek felülvizsgálatát.

A Bizottság 2016. november 30-án közzétette a „Tiszta energia minden európai polgár számára” elnevezésű javaslatcsomagot ([COM\(2016\) 0860](#)), amelynek célja, hogy az EU energiaügyi szabályozását összhangba állítsa az új, 2030-ra megvalósítandó éghajlat- és energiapolitikai célkitűzésekkel, és hozzájáruljon az energiaunióval kapcsolatos 2015-ös célok eléréséhez ([COM\(2015\) 0080](#)). Az energiahatékonyság elsődlegessége az energiaunió egyik kulcsfontosságú elve, amely a biztonságos, fenntartható, versenyképes és megfizethető energiaellátást hivatott biztosítani az EU-ban. A Bizottság a felülvizsgált irányelvben 2030-ra nagyra törő, 30%-os energiahatékonysági célkitűzést javasolt. A Parlament 2018 januárjában módosította a felülvizsgált energiahatékonysági irányelvre irányuló bizottsági javaslatot azzal a szándékkal, hogy még ambiciózusabbá tegye azt. A Tanáccsal folytatott tárgyalásokat követően 2018 novemberében megállapodás született, amely azt a célt tűzi ki, hogy 2030-ig uniós szinten 32,5%-kal csökkentsék az energiafogyasztást.

B. Kapcsolt energiatermelés

A kapcsolt energiatermelésről szóló korábbi irányelvet (a 2004/8/EK irányelvet) hatályon kívül helyezte a 2012 decemberében hatályba lépett, az energiahatékonyságról szóló irányelv. Az energiahatékonyságról szóló irányelv kötelezi a tagállamokat, hogy értékeljék a magas hatásfokkal termelő kapcsolt erőművek és a távfűtési/távűtési hálózatok kapcsán a területükön meglévő potenciált, és tájékoztassák erről a Bizottságot, valamint végezzenek az éghajlati feltételeken, a gazdasági megvalósíthatóságon és a műszaki alkalmasságon alapuló költség-haszon elemzést (néhány kivétellel). A Bizottság az energiaunióra vonatkozó csomag részeként 2016. február 16-án elindította az Európai Unió hőtechnikai stratégiáját ([COM\(2016\) 0051](#)). Ez a stratégia terveket tartalmaz az épületek energiahatékonyságának fokozása, a villamosenergia-rendszerek és a távfűtési

rendszerek összekapcsoltságának javítása tekintetében, így jelentősen növelni fogja a megújuló forrásokból származó energia használatát, és ösztönzést jelent majd az ipar által gerjesztett hulladék hő vagy hulladék hűtőhatás újrafelhasználásához. A stratégiára vonatkozó jogalkotási rendelkezéseket a „Tiszta energia minden európainak” csomag tartalmazza.

C. Az épületek energiateljesítménye

Az épületek energiahatékonyságáról szóló [2010/31/EU irányelv](#) számos rendelkezést tartalmaz az energiahatékonyság új és meglévő épületekben egyaránt megvalósítandó növelése tekintetében. Az irányelv legfőbb rendelkezései többek között az alábbiakat írják elő:

- közös általános módszertani keret az épületek és önálló rendeltetési egységeik integrált energiahatékonyságának kiszámításához;
- az új épületek és önálló rendeltetési egységeik energiahatékonyságára vonatkozó, például azt megállapító minimumkövetelmények alkalmazása, hogy 2020. december 31-ig valamennyi új épület közel nulla energiaigényű épület legyen;
- az energiahatékonyságra vonatkozó minimumkövetelmények alkalmazása, különösen az alábbiak tekintetében: jelentős felújítás előtt álló meglévő épületek és épületelemek, valamint a beszerelt, cserélt vagy korszerűsített épületgépészeti rendszerek;
- az épületek vagy önálló rendeltetési egységeik energetikai tanúsítása, az épületekben található fűtési- és légkondicionáló rendszerek rendszeres helyszíni vizsgálata, valamint az energiahatékonysági tanúsítványok és helyszíni vizsgálati jelentések független ellenőrzési rendszere.

A Bizottság 2016. november 30-án javaslatot terjesztett elő az épületek energiahatékonyságáról szóló 2010/31/EU irányelv felülvizsgálatáról ([COM\(2016\) 0860](#)); ez a javaslat a „Tiszta energia minden európainak” elnevezésű, szélesebb hatókörű csomag részét képezi, amelynek célja, hogy segítséget nyújtson az EU 2030-ra kitűzött éghajlat- és energiapolitikai céljainak eléréséhez. A Bizottság adatai szerint az EU-ban az energiavégfogyasztás 40%-áért és a szén-dioxid-kibocsátás 36%-áért az épületek felelősek. Jelenleg az EU épületeinek mintegy 35%-a 50 évesnél idősebb. Az épületek energiahatékonyságának növelése az EU összes energiavégfogyasztását 5-6%-kal, a szén-dioxid-kibocsátást pedig mintegy 5%-kal csökkentheti.

Az irányelv előírja a tagállamok számára, hogy hosszú távú nemzeti stratégiákat dolgozzanak ki nemzeti épületeik felújításának támogatására. Az irányelv előírja, hogy minden tagállamban magas energiahatékonyságú és dekarbonizált épületállományt kell biztosítani, költséghatékony módon hozzájárulva az európai energiavégfogyasztási célok eléréséhez, többek között az 1990-es adatokhoz képest 80-95% -kal csökkentve az EU szén-dioxid-kibocsátását.

A Bizottság ezzel egyidejűleg továbbá előterjesztette az „Intelligens finanszírozás – intelligens épületek” kezdeményezést ([COM\(2016\) 0860 – I. melléklet](#)). A Bizottság elemzést ad arról, hogy miként serkenthető az épületek energiahatékonyságával

kapcsolatos állami és magánberuházás, és a piac számára megnyugtató jelzést kíván adni, bátorítva a befektetőket az energiahatékonyság ügyének felvállalására.

D. Termékek energiahatékonysága

Az energiahatékonyság tekintetében különféle intézkedéseket vezettek be uniós szinten, többek között a következőkre vonatkozó intézkedéseket:

- valamennyi olyan, energiával kapcsolatos termék, amelynek jelentős közvetlen vagy közvetett hatása van az energiafogyasztásra, címkézéssel és szabványos termékismertetővel történő – a [2010/30/EU keretirányelv](#) által szabályozott – jelölése. Különféle háztartási készülékekre vonatkozó követelményeket meghatározó irányelvek és rendeletek. Az irodaberendezések és a gumiabroncsok címkézése külön rendeletek hatálya alá tartozik;
- a 2008/28/EK irányelv által módosított 2005/32/EK rendeletet átdolgozó [2009/125/EK keretirányelvben](#) szabályozott energiafelhasználó termékek környezetbarát tervezésére vonatkozó követelmények. A végrehajtási intézkedések számos különböző termékre, többek között fűtőberendezésekre, porszívókra, számítógépekre, légkondicionáló berendezésekre, mosogatógépekre, világítástechnikai termékekre, hűtőgépekre és fagyasztókra, televíziókra és villamos motorokra terjednek ki.

A Bizottság az energiaunióra vonatkozóan 2015 februárjában előterjesztett stratégia ([COM\(2015\) 0080](#)) részeként javasolta a termékekre vonatkozó fent említett energiahatékonysági irányelvek felülvizsgálatát. A 2017 júliusában közzétett ([EU](#)) [2017/1369 rendelet](#) új keretet hoz létre az energiahatékonyságot jelölő címkézés tekintetében annak érdekében, hogy határidőket állapítson meg a jelenlegi A+, A++ és A+++ osztálynak egy A-tól G-ig terjedő skálával történő felváltására vonatkozóan.

AZ EURÓPAI PARLAMENT SZEREPE

A Parlament folyamatosan sikrasszállt a nagyobbra törő energiahatékonysági célkitűzések és a szigorúbb szabályozás mellett. Az energiahatékonysági cselekvési terv felülvizsgálatáról szóló, 2010. december 15-i állásfoglalásában ([P7_TA\(2010\)0485](#)) a Parlament egyértelművé tette, hogy kötelező érvényű célkitűzést kell elfogadni az energiahatékonyság 2020-ig megvalósítandó legalább 20%-kal való növelése tekintetében.

2012-ben a Parlament kulcsfontosságú szerepet játszott az energiahatékonyságról szóló irányelvvel kapcsolatos tárgyalásokban ([COD/2011/0172](#)), és biztosította, hogy a nemzeti épület-felújítási stratégiák és a jelentős vállalatokra vonatkozó kötelező energiaauditok szerepeljenek a Tanáccsal kialakított végső kompromisszumos szövegben. A Parlamentnek azt is sikerült elérnie, hogy elfogadták a keresletoldali reagálási mechanizmusokra vonatkozó szabályokat tartalmazó módosítást, amely lehetővé teszi, hogy az energiafogyasztók hozzáigazíthassák energiafelhasználásukat a szolgáltatási körülményekhez, és ezáltal csökkentsék energiaszámlájukat.

2013-ban a Parlament állásfoglalást fogadott el a kohéziós politika energiahatékonysági intézkedéseinek végrehajtására és hatására vonatkozóan ([P7_TA\(2013\)0345](#)), amely üdvözli az európai strukturális és beruházási alapok által

különösen az építőiparban nyújtott új lehetőségeket. A Parlament figyelemfelhívó intézkedésekre és az információk terjesztésére szólított fel, és hangsúlyozta, hogy ezen a területen kapacitásépítésre és technikai segítségnyújtásra van szükség.

A Parlament a közelmúltban is ismételten felszólította a Bizottságot és a tagállamokat arra, hogy 40%-os kötelező célkitűzést írjanak elő kötelező, egyedi nemzeti célkitűzésekkel együtt, így például az éghajlat- és energiapolitika 2030-ra szóló keretére vonatkozó állásfoglalásában ([P7_TA\(2014\)0094](#)), a Limában (Peru) megrendezett éghajlat-változási konferenciájáról (COP 20) szóló állásfoglalásában^[1] ([P8_TA\(2014\)0063](#)) és „A Párizsban megkötendő új nemzetközi éghajlat-változási megállapodás felé” című állásfoglalásában ([P8_TA\(2015\)0359](#)). Mindhárom állásfoglalás egyértelművé teszi, hogy nagyra törő energiahatékonysági célkitűzéssel lehetőség nyílik munkahelyek teremtésére, megtakarítások elérésére, az innováció fellendítésére, az energiabehozataltól való függőség enyhítésére és az energiabiztonság fokozására. Az Európai Tanács 2014. október 23-án csupán 27%-os célkitűzést fogadott el, és azóta a Parlament arra törekszik, hogy ambiciózusabb energiahatékonysági célkitűzés előírására kerüljön sor. A Parlament 2018. január 17-én támogatta, hogy 2030-ig az energiafogyasztás az EU-ban 40%-kal csökkenjen^[2]. A Parlament 2016. június 23-án állásfoglalást fogadott el az energiahatékonyságról szóló irányelv végrehajtására vonatkozó jelentésről ([P8_TA\(2016\)0293](#)), és ebben az állásfoglalásában arra a következtetésre jutott, hogy bár a meglévő irányelv keretet kínál az energia iránti kereslet csökkentéséhez, végrehajtása azonban igen gyenge hatásfokú. A Parlament felhívta a tagállamokat az irányelv gyors és maradéktalan végrehajtására. A Parlament ezenkívül úgy érvelt, hogy komoly energiahatékonysági politikának köszönhetően lehetővé válna, hogy az EU a 2016-os Párizsi Megállapodással (COP 21) összhangban megvalósítsa éghajlat- és energiapolitikai célkitűzéseit, és a külső energiaforrásoktól való függés enyhítése révén egyúttal javulna az EU energiabiztonsága is.

A Bizottság 2016 novemberében javaslatot terjesztett elő az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv módosítására. Ezután a módosított energiahatékonysági irányelvet a Parlament és a Tanács 2018 decemberében elfogadta.

2016. szeptember 13-án a Parlament állásfoglalást fogadott el az Európai Unió hőtechnikai stratégiájáról ([P8_TA\(2016\)0334](#)), és ebben az állásfoglalásában felszólította a Bizottságot, hogy fellépését összpontosítsa az épületek energiahatékonyságát célzó intézkedésekre, különösen az energiaszegény háztartásokban.

A Parlament 2018. február 6-án számos, az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság (ITRE) által készített nem jogalkotási ajánlástervezetet fogadott el. A Parlament oktatási rendszereket támogat annak érdekében, hogy segítséget nyújtson az európai polgároknak abban, miként tudnak még több energiát megtakarítani. A Parlament

[1]A COP 20 az éghajlatváltozás elleni küzdelem céljával létrejött ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény (UNFCCC) részes feleinek 20. konferenciájára hivatkozik ([2.5.2. Éghajlatváltozás és a környezet](#)).

[2]<http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20180112IPR91629/meps-set-ambitious-targets-for-cleaner-more-efficient-energy-use>

emellett támogatja az az alacsony kibocsátású energetikai projektek számára juttatott finanszírozás legalább 50%-os növekedését^[3].

Frédéric Gouardères / Francesca Beltrame
04/2019

[3]<http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20180202IPR97028/clean-energy-innovation-needs-a-change-of-mind-set>

